

Bogár László: Bezárás kizárva

2016 április 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A keresztény geneziselmélet szerint, a hetedik nap, mikor a Teremtő maga is megpihent, természet adta módon volt pihenőnap.

Amikor az ifjú Maupassant arról faggatta atyai jó barátját, Gustave Flaubert-t, hogy „mi az érdekes”, szóval, hogy milyen témáról érdemes novellát vagy regényt írni, úgy, hogy azt az olvasók érdekesnek találják, a mester elgondolkodott, és következőket mondta: Tudod fiam, ahhoz, hogy valamit érdekesnek találjunk, ahhoz elég, ha sokáig nézzük.

Hát, igen, végül is nincs érdektelen dolog a világon, a világ minden jelensége végtelenül érdekes, már feltéve, hogy elég sokáig nézzük. Lássuk be, első hallásra kevés érdektelenebb dolog van, mint a boltok nyitvatartása, és íme, most kiderült, hogy a nemzet történelmi sorskérdéseivel jutott azonos szintre, így nem tehetünk mást, érdekesnek kell találnunk.

Persze, nyilván Flaubert is arra gondolhatott, hogy, ami igazán érdekes, az soha nem a jelenség maga, hanem az a folyamat, ami a jelenségtől elvezet a lényegig. Az ember, az emberi megismerés mindig a jelenséggel találkozik, de valójában, akár tud róla, akár nem, a lényeg érdeklődik. És feltehetőleg azért, mert azt reméli, hogy a lényeg megértése segítheti abban, hogy később minél helyesebben ítélje meg a jelenségeket, és ennek nyomán helyesen döntsön és helyesen cselekedjen, vagyis, hogy tanulni tudjon a jelenségtől a lényegig vezető út megértése során. Az alábbi töprengésfűzér során arra tennék kísérletet, hogy a jelenségtől a lényeg felé haladva, megpróbáljam értelmezni mindazt, ami a boltok vasárnapi zárva tartása körül örvénylik az elmúlt hónapok során. A tradicionális társadalmak létértelmezési rendszerei, amelyek többnyire valamilyen vallás formájában öltöttek testet, kivétel nélkül szentként tisztelték bizonyos napokat. Nem megsértve ezeket a részben ma is létező vallásokat, mindennek a szakralitáson túl volt egy nagyon is evilági oka. Egyszerűen az, hogy a munkaerő újratemetéshez nem elégséges a napi pihenőidő, viszonylagos rendszerességgel be kell iktatni a rendszerbe egy teljes pihenőnapot. Évezredekig tartó kísérletezés tapasztalatai nyomán ez nagyjából öt-tíz naponként beiktatandó pihenőnapot jelentett. Ellenkező esetben a „munkaerőállatok” elhasználódása olyan gyors lenne, hogy mindez uralmi struktúráik számára kezelhetetlenné tenné a rendszer működtetését.

A keresztény genezis elmélet szerint a hetedik nap, mikor a Teremtő maga is megpihent, az Úr napja, spanyolul domingo, olaszul domenica. És amíg ezek a szakrális rendszerek léteztek, addig a vasárnap természet adta módon volt rendszeres pihenőnap. Azon persze érdemes lenne elmerengeni, hogy a magyarban ezt a napot vasárnapnak hívjuk, ami ugyebár a vásárra utal, mert ez a heti pihenőnap volt leginkább alkalmas arra, hogy a nem is kereskedelmi jellegű, hanem inkább a szociális érintkezés szerepét betöltő vásárokat megtartsák.

A nyugatias modernitás létszerveződési módja azonban gyökeresen megváltoztatta a helyzetet. Leginkább azzal, hogy olyan hatalmas technológiai rendszereket hozott létre, amelyeket technikailag nem lehet vagy csak horribilis költségek árán lehetne a heti pihenőnapon leállítani. Egy acélművet vagy pláne atomerőművet hetente leállítani, majd újraindítani egyszerűen értelmetlen. Ezzel párhuzamosan a társadalomtechnológiák is létrehoztak olyan nagy rendszereket, mint a mentőszolgálat, a tűzoltóság, a rendőrség, a kórház, ahol a folyamatos üzemelésnek szintén nincs alternatívája. Így a heti pihenőnap értelmezése radikálisan átalakult, relativizálódott.

Szögezzük le mindjárt, a kiskereskedelem nem ilyen rendszer, semmi nem indokolja, hogy egy atomerőműhöz hasonlóan non-stop üzemmódban működjön. Semmi, a tűzoltóknak, a mentőknak, a kiskereskedelmi vállalatoknak, a médiának, az érdekesnek kívül. Ám úgy látszik, ez éppen elég erős mozgatóerőnek bizonyult ahhoz, hogy a nyugatias modernitás globális rendszereiben a kiskereskedelem is a sürgősségi ellátási rendszerekhez váljon hasonlatossá. Ebben persze óriási szerepe volt (van és lesz) a médiának, a gigantikus globális rábeszélőgépezetnek, a reklámnak.

Ennek kapcsán érdemes lenne azon is eltöprengeni, hogy a kereskedelem, a pénzrendszer és a média miért és hogyan is kapcsolódik egymáshoz. Merthogy a kereskedelem a fizikai árukat közvetíti, a pénzrendszer a szimbolikus árut, a pénzt, a média pedig a „szimbólumok szimbólumait” az eszméket, gondolatokat, létértelmezési rendszereket. Háromezer éve evidencia, hogy aki ezeket a nagy közvetítőket uralja, az a világ ura, és ez ma sincs másként. A kormány jó szándékú és logikus törekvése, majd döntése a vasárnap kereskedelmi szempontból való pihenőnappá tételéről két egymással szoros kapcsolatban lévő dologgal nem számolt. Az egyik, hogy a fenti közvetítőket (kereskedelmet, pénzt, médiát) uraló globális hatalmi struktúrák lokális komplexuma erősebb, mint a formálisan a hatalmat gyakorló kormány.

A másik, ehhez közvetlenül kapcsolódó dolog az, hogy a magyar társadalom igen jelentős részének lelki, erkölcsi,

szellemi kiüresedése (vagy inkább tudatos és szisztematikus „kiürítése” a fenti globális hatalmi struktúra által) sokkal mélyebb és reménytelenebb ma már, mint amilyenek a kormány feltételezte.

Ebből a drámai kétségbeesésből kellene most megfelelő következtetésekre jutni, ami nyilván nem lesz egyszeri feladat. Ahogy Hamvas Béla írja, a politika valójában lehetetlen feladatot tűz ki maga elé. Kívülről és a rövid távú tervben akar megváltoztatni olyan dolgokat, amelyek „belső” (lelki, erkölcsi, szellemi természetűek) és csak igen nehezen, igen hosszú idő alatt, óriási erőfeszítésekkel változtathatók meg. Life long learning.

Bogár László – <http://www.magyarhirlap.hu>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>.

illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló